Franklin County Children Services

Protecting Children by Strengthening Families

Xaquuqaha Macmiilka & Warbixinta

_____

Magaca Dacwad ka mshaqeeyaha iyo taleefonka:

_____

Kormeeraha:

_____

Agaasimaha La xiriiro:

_____

Agaasimaha:

Goobaha Xafiiska:

Qaadashada	.....	4071 E. Main St.	.....	614.229.7100
Bariga	.....	4071 E. Main St.	.....	614.421.5500
Galbeed	.....	1919 Frank Rd.	.....	614.278.5800
Waaxda Korsashada.	.....	855 W. Mound St.	.....	614.341.6000
Waaxda Tababarka.	.....	855 W. Mound St.	.....	614.278.5906
Illaha Aadanaha	.....	855 W. Mound St.	.....	614.351.2000
Xaquuqaha Macmiilka	.....	855 W. Mound St.	.....	614.275.2621

Xafiisyada Maamulka:
855 West Mound St.
Columbus, OH 43223
614.275.2571

KHADKA TELEFOONKA FURAN 24-SAAC
614-229-7000

Dhinaca iskaashiga qoysaska iyo bulshadooda, waxaan
u doodeynaa badbaadada, joogtada iyo fayo qabka
ee canug walba oo aan ugu adeegno qaab sharfo qoyska iyo dhaqanka.

Ku saabsan buug yarahaan

Waa xeerkeena ku siinayo qoraalkaan oo uga hadlayo markaaga koowaad qof ahaan wareysiga ee leh mid ka mid ah shaqaalaheena dacwada. Haddii aad su'aalo qabtid, fadlan soo wac shaqaalaha dacwadaada ama kormeerahaaga ee ku qoran daboolka hore. Haddii dacwadaada ay furantahay oo aad ku dirtid mid ka mid ah saraakiisha gobolkaaga, shaqaalaha cusub ee dacwada wuxuu hubinayaa inaad leedahay koobiga iyo kormeeraha cusub iypo magacyada shaqaalaha dacwada.

Ku saabsan xaquuqdaada oo si wax ku ool ah loo xiriiriyo

Dhammaan dadka aanan u suurtogaleynin inay ku xiriiraan iyaga oo isticmaalayo af Ingiriis, haddii af ahaan ama qoraal ahaan, waxay la haanayaan gelitaan simman ee adeegyada ay bixiyeen Adeegyada Carruurta Gobolka Franklin. Xiriirka wax ku oolka ah waxaa lagu bixinyaa dhinaca shaqaalaha Adeegyada Carruurta mar walboo suurtogal ah. Marka taasi aysan suurtogal aheyn, turjubaan la xaqiijiyay ayaa lagu bixinayaa lacag la'aan.

Jadwalka Tusmooyinka

Waa maxay Adeegyada Carruurta Gobolka Franklin? 3

Maxaan ka fillan karaa FCCS? 4

Sidee Xeerka Daryeelka Carruurta Hindida ah kuu saameyn kartaa adiga? 5

Adeegyadee ayaa caawin karaa qoyskeyga? 6

Maxaa dhaco haddii carruurteyda ay tahay inay guriga ka tagaan? 7

Waa maxay xaquuqdeyda? 8

Sidee ayaa xaquuqdeyda loo illaaliyaa? 12

Markii Masiibo Timaado 15

Dib loo eegay Abriil 1, 2017

Waa maxay Adeegyada Carruurta Gobolka Franklin?

Hay'adeena waxaa loo xilsaaray sharci ahaan si ay u baaraan Xadgudubka carruurta, dayacaada iyo gudbinada ku tiirsan. Waxaa kaliya oo ayaan uga qeybgalnaa badbaadada carruurta ama si aan uga caawino qoyska inta lagu jiro masiibo. Hadafkeena koowaad marwalba waa ku haynta carruurta si badbaadi ah guriga oo bixiso adeegyadaas ee laga yaabo inay ilaaliso dacwada ka imaaneyso furitaanka. Haddii dacwad la furo waxaan ku jawaabnaa sadex wado. Haddii carruurta si badbaado ah loo joogteyn karo guri, waxaan kala shaqeyneynaa qoyska heshiis guud xiliga qorsheynta lagu xalinayo dhibaatooyinka iyaga noo hogaamiyo. Mararka qaarkood waa muhiim in looga saaro carruurta ku meel gaar ahaan gurigooda. Markii la cadeeyo inaysan suurtogal ku aheyn in si badbaado ah u dib ula midoobo canuga qoyska hay'ada waxay raadineysaa hayn joogta ah oo waxay ku meeleyneysaa korsiimada.

Inta lagu jiro nolosha dacwada, qoysaska waxaa lagu dhiirogelinayaa inay bixiyaan talo oo ka qeyb noqdaan kooxda nidaamka go'aan gaarista. Qoysaska waxaa si wanaagsan loogu adeegaa marka ay ku caawin karaan aqoonsashada arimaha caqabada ku ah iyaga markii lagu daro hormarinta qorshaha adeega si ay iyaga u caawiso.

Canug walbo wuxuu u qalmaa guri dagan, oo joogto ah. Joogtadaan waxay qaadan kartaa qaabab badan—dib usu keenista qoyska dhalashada, daryeelka qaraabada, korinta, xiriirka qoyska korsiimada iyo /ama xiriirada bulshada waxay dhammaan bixin karaan taageero cimrigooda ee dhalinyarada.

Khadka Telefoonka Furan 24-Saac
614-229-7000

Adeegyada Carruurta waxay rabaan inaad soo wacdid haddii:

- ☎ Aad u mooday adeegyo illaalsan inay waxtar u noqon karto nafsadaada ama qoyskaaga.
- ☎ Waxaad heshay adeegyada illaalada hal jeer laakin u baahanyahay iyaga markale.
- ☎ Waxaad u mooday in canu walba ama qoyska u baahanyahay adeegyada illaalada.

-Wacaha wuxuu xaq u leeyahay inuu qorsoodi ahaado-

Adeegyada Carruurta wuxuu raacaa mabaad'idaan jaheyneyso:

- Waxaan nahay xirfadlayaasha daryeelka carruurta;
- Waan sharafnaa qoysaska;
- Waan qiimeynaa canug walba; iyo
- Waan qiimeynaa iskaashiyada

Maxaan ka filan karaa Adeegyada Carruurta?

Shaqaalaheena dacwada waxay la shaqeeyaan qoysaska si ay u xaliyaan dhibaatooyinkooda. Sharciga wuxuu u baahanyahay Adeegyada Carruurta inay baaraan xad gudubka la xiriiro carruurtaee laga yaabo in lagu xadgudbay, la dayacay ama dadka ku tiirsan oo u baahan illaalo.

Wacitaanadaan inta badan waxay ku saabsanyihiin:

- kormeerid la'aan, cuntada, hoyga, adeegyada, daryeelka caafimaadka ee canuga
- xadgudubka jirka
- xadgudubka galmada ee carruurta
- canuga ku guuldareysto inuu kobciyo, koriyo oo hormariyo
- dayacaada waxbarashada
- canuga muujinayo dhibaatooyinka dabeecada daran
- canuga ka ordo guriga
- xadgudubka daroogada iyo qamriga ee qoyska
- badbaadada ama illaalada carruurta
- dhimashada canuga

Shaqaalaha dacwada Adeegyada Carruurta ayaa kuu sheegayo aagaga walaacyada aan soo wargelinay oo aan ogaanay haddii ay dhibaato jirto ee dhinac walba ee aagagaan. Tani waxaa lagu sameynayaa dhinaca la hadlidaada, carruurtaada, dugsiga, xirfada, iyo kuwa kale ee ku lugleh, haddii ay muhiim tahay. Sida waafaqsan Sharciga Ohio, magaca qofka sameeyay gudbinta waa **qarsoodiga** oo lama siideyn karo.

Haddii xaqiiqaha ka imaanayo baaritaanka muujiyo inay jiraan baahi illaalo, waxaan kuu shegeynaa, iyo baaritaanka wuu xirmayaa.

Haddii xaqiiqaha muujiyaan inay jirto baahi illaalo, Adeegyada Carruurta ayaa kula shaqeynayo. Shaqadaan waxaa lagu sameyn karaa dhinaca heshiis, ama dadka kale ee ka imaanayo maxkamada dhaliinta.

Qorshaha dacwada waxaa lagu aasaasayaa caawintaada oo muhiimka u ah adeegyada waxaa lagu qorayaa qorshaha dacwada. Qorshahaan wuxuu sharaxayaa waxa waalidka, carruurta iyo/ama hay'ada ay sameyneyso si loo sameeyo isbadelada muhiimka ah. Sida baahiyadaada ama baahiada carruurtaada wat isbadeshaa, qorshaha waa la bedeli karaa. Waxaa lagu weydiin karaa inaad saxiixdid qorshahaan iyo badel walba ee lagu sameeyo. Waxaad heleysaa koobiga qotshaha dacwada.

Kulamada ku saabsan dacwadaada waxaa la qabanayaa dacwadaada ugu yaraan labo jeer sannadkii ee qabanayo Adeegyada Carruurta (iyo Maxkamada Dhaliinta markii ay ku lugleeyihiin) si loo cusbooneysiiyo qorshaha iyo eegida hormarka la sameeyay. Haddii qoyskaaga ku diido adeegyada ama go'aanka, tallaabooyinka waa in lagu sameeyaa sheegida walaacyadaas (fiiri bogga 8).

Wargeliye loo xilsaaray ee sameeyo wargelinta xadgudubka carruurta ama dayacaada. Xiliga codsiga, wargeliyaha waa in la soo ogeysiiyaa dhammaan inta xigta:

- Haddii PCSA bilaabay baaritaanka.
- Haddii PCSA uu joogteynayo inuu baaro.
- Haddii PCSA uu haddii kale ku lugleeyahay canuga quseyso wargelinta.
- Heerka guud ee caafimaadka iyo badbaadada canuga quseyso wargelinta.
- Haddii wargelinta ay sababtay buuxinta cabashada maxkamada dhaliinta ama eedeynta dambiga ee maxkamad kale.

Xeerka Daryeelka Carruurta Hindida (ICWA) waa sharci faderaal ah ee raadiyo inay ku hayaan carruurta hindida Mareykanka ah ee la jiro qoysaska Hindida**.** ICWA ku saleysan Kongareeska ee 1978 ee jawaabteeda u ah lambarka sareeyo ee carruurta Hindida ee laga saaray guriyahooda ee labadaba ah hay'adaha bulshada iyo gaarka ah. Ujeedada Kongareeska sida waafaqsan ICWA waxay aheyd "illaalinta danaha ugu wanaagsan ee carruurta Hindida iyo sare u qaadida xasiloonida iyo amniga qabiilada Hindida iyo qoysaska" (25 U.S.C. § 1902). Shaqaalaha dacwada waa inay sameysaa dhoor tixgelino markii la qaabilayo dacwada ICWA, oo ay ku jirto:

- bixinta "dadaalada firfircoon" ee qoyska;
- aqoonsashada meeleynta buuxiso sida waafaqsan bixinada doorbiditaanka ICWA;
- ogeysiinta qabiilka canuga iyo waaladiinta canuga ee dacwada haynta canuga; iyo
- ka shaqeynta si firfircoon inay uga qeybgalaan qabiilka canuga iyo waaladiinta carruurta ee dacwadaha.

Shaqaalahaaga dacwada waa inay u suurtogashaa sharaxaada xaquuqahaaga sida waafaqsan ICWA iyo tallaabooyinka dacwad walba ee qaabka adiga kuu sahlan inaad fahamtid.

Haddii aad dareentid in ICWA aanan si sax ah loogu isticmaalin dacwada canugaaga, waa inaad lahadashaa kormeeraha shaqaalaha dacwada. Xafiiska Xaquuqaha Macmiilka waxay sidoo kale ku caawin kartaa hubinta ICWA in si ku haboon loo isticmaalay.

Adeegyadee ayaa caawin u noqon karo qoyskeyga?

Adeegyada Carruurta waxay bixiyaan adeegyo oo ay ku jiraan:

- baaritaanka xadgudubka carruurta iyo dayacaada
- adeegyada illaalsan iyo maamulida dacwada
- adeegyada ku socdo qaan gaarka
- adeegyada la tashiga
- adeegyada-kusaleysan-guriga
- adeegyada maamulida guriga
- adeegyada iskaa wax u qabsiga
- adeegyada caafimaadka ee carruurta
- xoriyada iyo adeegyada ku noolaanshaha madax banaanida ee dhalinyarada 16 sanno jirka iyo ka weyn
- adeegyada korsiimada ee carruurta da'da walba ah
- adeegyada illaalinta qoyska

Adeegyada Carruurta waxay ku sameysaa gudbinta bulshada hay'adaha ee labadaba ee adeegyada taageerada leh:

- adeegyada caafimaadka maskaxda
- waxbarashada waalidnimada
- damiirka iyo qiimeynta cilmi nafsiga/la tashiga
- qiimeynta daroogada iyo qamriga iyo daaweynta
- caawinta la jirto daryeelka maalinta
- adeegyada lagu caawinayo hormarka caafimaadka ee caarruurta
- caawinta qalabka
- guriyeynta
- adeegyada dhaliinta dhibaatada

Maxaa dhaco haddii carruurteyda ay tahay inay guriga ka tagaan?

Dhammaan carruurta waxay u qalmaan guri joogto ah. Dadaalka lagu hubinayo midaan, waxaa laga yaabaa in loogu meeleeyo si ku meel gaar ah guriga sida goobta la heli karo. Goobtaas waxaa ku jiri karo:

- guriga qaraabada - guriga qaraabada.
- guriga koriyaha
- guriga kooxda
- Xarunta daganaanshaha sida u dhow guriga ee suurtogalka ah
- Guriga korinta

Qoyskaaga waxaa laga filanayaa inuu u shaqeeyo sida jaalka ee la jirto Adeegyada Carruurta ee lagu caawinayo xoojinta iyo mideynta. Tani waxaa lagu sameeyaa inay siiso carruurta joogto.

Qoysaska waxaa laga filanayaa:

- ku cawiyaan qorshaha dacwada ee ku jiraa adeegyada buuxinayo baahiyada qoyskaaga;
- sii guri badbaado ah, nadiif ah, oo la jecelyahay ee canugaaga ama carruurta;
- la kulan shaqaalaha dacwadaada iyo shaqaalaha kale si ay u eegaan hormarka;
- ka qeybgal oo ka qeybqaado barnaamijyada ama adeegyada ku qoran qorshaha dacwada; iyo
- ka qeybgal dhageysiga maxkamada oo raac amarada maxkamada ee ay dajisay maxkamada.

Dhammaan dhacdooyinka markii carruurta daryeelka imaadaan, Adeegyada carruurta waxay ogeysiiyaan **Waaxda Gobolka Franklin ee Shaqooyinka iyo Adeegyada Qoyska iyo Hay'ada Fullinta Taageerada Gobolka Franklin.**

Weydii shaqaalaha dacwadaada ee koobi buug yaraha **"Ka fog Guriga, Ku laabashada Guriga."** Waxay haysaa warbixin nidaamka isu keenista iyo su'aalaha inta badan la isweydiiyo. Canug walba ee da'diisa ah 14 sanno jir iyo ka weyn wuxuu helayaa **"Buug yaraha Xaquuqaha Dhalinyarada Koriinka"** si loo hubiyo in canuga ogyahay xaquuqdiisa/xaquuqdeeda ee la jirto waxbarashada, caafimaadka, booqashada iyo ka qeybgalka maxkamada iyaga oo ku jiro daryeel ku haboon.

Waa maxay xaquuqaheyga?

Adeegyada Carruurta waxaa ka go'an joogteynta jawi xor ka ah takoorida iyo dhibaateynta oo way u dulqaadanayaan midkood markii loo jaheeyo qof jinsiyadiisa ama jinsigeeda, diinta, caqiidada, midibka, asalka dhalashada, jinsiga, heerka guurka, da'da, curyaannimada jirka iyo maskaxda, dooqa galmada, heerka militariga, raacsanaanta siyaasada, xubinnimada hay'ada, ama howsha sharciga.

Sharciga Ohio iyo faderaalka wuxuu bixiyaa illaalo gaar u ah xaquuqahaaga adiga oo ka heleyo adeegyo ka imaanayo Adeegyada Carruurta Gobolka Franklin. Su'aalaha dheeraadka ah ee la xiriiro xaquuqdaada waa lagala hadli karaa shaqaalaha ama qof walba e xafiiska ku jiro ee Xaquuqda Macmiilka.

Xafiiska Adeegyada Carruurta ee Xaquuqaha Macmiilka waxay aasaaseen nidaamyada eegida cabashada macmiilka iyo racfaanada maamulka. Xafiiska Xaquuqaha Macmiilka wuxuu ogeysiiyaa macmiilada xaquuqdooda sida waafaqsan xeerka hay'ada iyo sharciyada Ohio. Xafiiska Xaquuqaha Macmiilka ayaa masuul ka ah hubinta hay'ada ee u hogaansan xaquuqaha macmiilka iyo cabashada/sharciyada nidaamka racfaanka. Kuwaas u qalmo inay helaan nidaamka cabashada/racfaanka waxaa ku jiro, laakin kama xadidna, carruurta, waaladiinta, daryeelaha la xiriiro iyo aanan la xiriirin, shaqsiyaadka lagu soo eedeeyay xad gudubka ama dayacaada canuga, iyo xirfadlayaasha ee leh qaadashada weyn ee adeegyada shaqaalaha bixiyeen. Xafiiska Xaquuqaha Macmiilka:

- Xeerarka sida fududeeyaha cabashada hore;
- Xeerarka sida sarkaalka dhageysiga ee natiijooyinka baaritaanka la isku haysto;
- Xeerarka sida xiriiryaha xaquuqda rayidka;
- Xeerarka sida eegida hay'ada;
- U gudbiyaa wargelinada guddiga;
- Wargelinada agaasimaha fullinta ee maamulka iyo walaacyada miisaaniyada. Wadahadalada la xiriiro dacwadaha gaarka ah ee la jiro agaasimaha fullinta waxaa lagu soo wargeliyay guddoomiyaha guddiga oo qoraal ahaan;
- Laguma soo rogi karo talaabada edbinta iyada oo aan jirin ansixinta guddoomiyaha guddiga; iyo
- Codsiga meeleyn badan ee wargelinta ajendaha guddiga oo xili walbo si loo soo wargeliyo xaalada dacwad walboo gaar ah ama warbixin kale ee la xiriirto shaqada xafiiska xaquuqda Macmiilka. Kaliya guddoomiyaha guddiga way diidi karaan codsiga.

Xafiiska xaquuqaha Macmiilka wuxuu ku yaalaa xafiisyada maamulka Adeegyada Carruurta Gobolka Franklin.

Ku soo dir:
855 W. Mound Street, Columbus, Ohio 43223
I-meelka: cro@fccs.us
Taleefonka: 614.275.2621
Fakiska: 614.275.2755

Guudiga Adeegyada Carruurta Gobolka Franklin wuxuu go'aansaday dadka weyn iyo carruurta macmiiladooda ah hay'ada waa inay xaq u lahaaadaan inay:

1. Adeegyada turjubaanka, oo bilaash ku ah macmiilka, mar walba oo la codsado inay ku caawiso macaamiisha ee isdhaxgalo walba ah ee shaqaalaha Adeegyada Carruurta, oo ay ku jiraan dhammaan kulamada, qorsheynta dacwada iyo isdhaxgalada ee shaqaalaha Hay'ada;
2. Laguula dhaqmo qaab xasaasi dhaqan ah ee leh tixgelinta iyo ixtiraamka sharafta gaarka ah, madax banaanida, iyo arimaha gaarka ah;
3. Adeega xadeynta ugu yar, goobta aadanaha muuqan karto. Tani waxaa qeexay sharciga Ohio iyo sharciga dacwada/qorshaha adeega;
4. Eegida diiwaankooda dacwada haddiibo sharciga uusan mamnuucin helitaanka. Codsiyada warbixinta waa la qeexi karaa haddii warbixinta la codsaday ay u keento halis dhab ah oo waxyeelada qof walba. Dhammaan codsiyada gelitaanka ee diiwaanada dacwada waa in qoraal ahaan lagu sameeyaa. Dadka codsanayo warbixinta waa inay keenaa sawirka aqoonsiga ka hor helida helitaanka diiwanadooda. Haddii ay jirto warbixinta ka mamnuucsan sharci ahaan ama u keeni laheyd halis dhab ah ee waxyeelada qof walba ee ku jiro diiwaanka, waa laga saarayaa ka hor intaysan ku siinin gelitaanka.

    Haddii dacwadaada ay furantahay agaasimaha gobolka ayaa masuul ka ah ka jawaabida codsiga ee gelitaanka. Macmiilada waxay ka eegi karaan diiwaankooda xafiiska FCCS ee joogitaanka shaqaalaha hay'ada.

    Haddii dacwadaada la xiro fadlan kala xiriir waxda Sharciga 614-275-2584. Warbixinta loo diyaariyay dadka codsanayo warbixinta ee dacwadaha xiran waxaa si toos ah loogu dirayaa codsadaha.

Go'aanka lagu diidayo helitaanka macmiilka ee diiwaanada waxaa lagu qorayaa qoraal ahaan oo laguugu siinayaa warqad.

5. Geli qoraal walba diiwaanka dacwadooda iyo si loo eego qoraalo walbo ee la siiyay shaqaalaha Hay'ada oo jawaabteeda ah qoraalka macmiilka;
6. Leedahay fursada looga qeybgalayo aasaaska qorshaha dacwada oo la siiyo koobiga qorshaha dacwada iyo badelada qorshaha dacwadada, iyo adeegyada la soo jeediyay ama adeegyada hadeer, ula dhaqanka ama daaweynada; caafimaadka maskaxda iyo jirka, iyo baahiyada bulshada ama dhaqaalaha, iyo taasi waxay qeexdaa sida la heli karo, ku haboon, iyo adeegyo ku fillan waxaa loo bixinayaa midkood si toos ah ama gudbin ahaan;
7. Ogolaanshaha ama lagu diidayo adeeg walba, ula dhaqanka, ama daaweynta xiliga sharaxaad buuxdo ee cawaaqiibta la filanayo ee ogolaansho noocaas ah ama diidmada illaa si caadi loo amro si ay uga qeybgasho adeegyada ee amarka maxkamada tooska ah ama qorshaha dacwada/adeega ee ay qoreen awooda xukunka maxkamada. Waalidka ama masuulka sharciga waxay ogolaan karaan ama diidi karaan adeeg walba, ula dhaqanka, ama daaweynta matalaada macmiilka yar illaa lagu amro inay ka qeyb qaadato adeegyada ee amarka maxkamada tooska ah ama qorshaha dacwada/adeega ay qortay awooda xukunka maxkamada;

8. Qorshaha dacwada/adeega hadeer, qoran, gaarka ah ee sheegaa badbaadada carruurta,
9. Ka qeybgalka firfircoon iyo lagu ogeysiiyay aasaasida, eegida muddada ah, iyo dib u qiimeynta qorshaha dacwada/adeega;
10. Xoriyada ka imaatay daaweynta aanan muhiimka aheyn ama xad dhaafka ah;
11. Xoriyada ka imaanaya xadeynta aanan muhiimka aheyn ama cidleynta;
12. Lagu ogeysiiyay iyo diidmada nidaamka ula dhaqanka aan caadiga aheyn ama halista ah;
13. Ka qeybqadashada ee daeeg walboo Hay'ad ee ku haboon iyo la heli karo, oo aanan laga eegin diidmada hal adeegyo ama adeegyo kale ee ka badan, ula dhaqanada, ama daaweynada ama aanan laga eegin laba kacleynta ee daaweynta hore ee midaas ama adeeg kale, illaa ay jirto muhiim sax ah oo gaar ah ee lagu muransanyahay iyo/ama u baahanyahay ka qeybqaadashada macmiilka ee adeegyada kale. Muhiimadaan waxay u sharaxeysaa macmiilka iyo ku qoran qorshaha dacwdaa/adeega macmiilka;
14. Lahow fursada lagula tashanayo taqasuska daaweynta madax banaan ama la taliyaha sharciga ee qarashka gaarka ah ee qofka;
15. Qarsoodiga ee la jiro xadeynta iyo sharuudaha sharciyada Ohio iyo Faderaalka ama sharciyada, amarada maxkamada, ama qorshaha dacwada/adeega la qoray. Qof walboo leh awooda sharciga ee lagu ogolaanayo siideynta warbixinta ee la xiriirto macmiilka Hay'ada waxay sidaas la sameyn karaan si is waafaqsan Ohio iyo sharciyada Faderaalka ama xeerarka;
16. Lagu soo ogeysiiyo xili hore sababata ama sababaha lagu joojinayo adeega iyo looga qeybgalayo qorsheynta;
17. Helo sharaxaada sababaha diidmada adeega;
18. Aanan laga takoorin wax ku saabsan bixinta adeega ee ku saleysan dhaqanka dadka, jinsiyada, jinsiga, da'da, diinta, midibka, dooqa galmada, curyaannimada jirka ama maskaxda, asalka dhalashada, heerka daqliga, ama raacsanaanta siyaasada;
19. Ogow qarashaadka adeegyada;
20. Si buuxdo u ogow dhammaan xaquuqaha;
21. Jimicsiga xaquuq walba iyo dhammaan xaquuqaha iyada oo aan jirin aarsashada oo qaab walba, oo ay ku jiraan gelitaanka adeegyada, ee ah in la xaliyo;
22. Xareey cabashada; iyo
23. La how tilmaamaha hadalka iyo qoraalka ah ee lagu xareynayo cabashada.
24. Ku caawi helida wargelinta deynta, haddii aad tahay 16 sanno jir ama ka weyn iyo haynta hay'ada.

Ee la xiriirto carruurta daryeelkeena

Shaqaalaha Adeegyada Carruurta, waaladiinta koriyaha, iyo waaladiinta la koriyo, iyo carruurta la meeleeyay ka hor korinta, waxaa loo tababaray sida looga jawaabo dabeecadaha aanan la xakameyn karin. Shaqaalaha iyo daryeelayaasha ma isticmaalayaan waxqabadyada maamulida dabeecada xadidan oo ay ku jiraan: jirka, makaanikaha ama joojinta kiimikada, go'doominta iyo cidleynta.

Shaqaalaha Adeegyada Carruurta, waaladiinta korsiimaha, iyo waaladiinta la qabsiga ee leh carruurta la meeleeyay ka hor korinta ma:

1. Baarayo ama furayo waraaqaha la diray ama imaanayo ee carruurta ee haynta Hay'ada illaa:

a. Waxaa looga shakiyay inay wadato alaabo aanan la anxisin, halis, ama sharci daro ah ama maandooriyaha, ee dacwada boostada laga yaabo in lagu furo joogitaanka shaqaalaha loo xilsaaray,

b. Helida ama diritaanka waraaqda aanan la furin waxay ku tilmaameysaa qorshaha adeega markii laga reebo i-meelka, ama

c. Ka helida ama u diritaanka waraaqaha dad gaar ah waa halis dhab ah ee badbaada canuga ama waaladiinta korinayo ama lidka ku ah danaha ugu wanaagsan ee canuga iyo dadka iyo sababaha baaritaanka ee boostada waxaa lagu qoraa diiwaanka dacwada.

2. Xadeeyo xaquuqda carruurta ee haynta Hay'ada inay lahaato wada sheekeysiga taleefon gaar ah illaa xadeynta ay:

a. Sida ku saleysan tilmaamaha qorshaha adeega ee la xiriiro badbaadada canuga, waaladiinta koriyo ama shaqaalaha, ama waa danaha ugu wanaagsan ee canuga, iyo waa

b. La ansixiyay xili hore oo ay u eegeen si bil-le ah Agaasimaha Gobolka ee Agaasimaha La xiriiro ama wakiil aanan ku hobaaneyn,

c. Uu eegay eegay isbuuclaha Kormeeraha Shaqaalaha dacwada ee cida canuga loo xilsaaray, iyo

d. Ogolaanshaha iyo dib u eegida waxaa lagu qoray diiwaanka dacwada,

e. Ama ay waafaqsantahay amarka maxkamad gaar ah.

Xafiiska Xaquuqda Macmiilka waxay ku caawin karaan buuxinta cabashada haddii aadan ku qanacsaneyn adeegyada. Waxaad xareyn kartaa cabashada **oo aanan ka dambeyn maalmaha kaleendarka-sadexaad dhacdada kadib, ama barashada dhacdada.** Si loo sheego xiriirka walaaca ee xafiiska Xaquuqaha Macmiilka (fiiri bogga 8).

Xafiiska Xaquuqaha Macmiilka wuxuu sidoo kale caawin karaa racfaanka maamulka ee natiijada baaritaanka. Racfaanka waa in lagu buuxiyaa gudaha **maalmaha kaleendarka sadexaad kadib barashada natiijada baaritaanka.** Si loo xareeyo racfaanka maamulka, la xiriir xafiiska Xaquuqaha Racfaanka (fiiri bogga 8).

Oo dacwadahaas ay u adeegeen mid ka mid ah hay'adaha Daryeelka La maamulay, Shabakada Xalalka Qoyska Joogtada ah (PFSN) ama barnaamijka U doodista Qaranka Dhalinyarada (NYAP), hay'adaha sida tooska ah u siiyo adeegyada illaalada lagu heshiiyay ee qoysaska iyo carruurta, waxay yeelan karaan habka lagu sheegayo cabashooyinka iyo walaacyada. Waxaa laguugu dhiirogelinayaa inaad la xalisid walaacaaga shaqaalaha dacwada ama kormeeraha. Haddii aysan kuu suurtogaleynin sinaad sidaas sameysid, fadlan la xiriir Sarkaalka Xaquuqaha Macmiilka ee hay'ada u adeegeyso dacwadaada.

Sidee ayaa xaquuqaheyga si dheeraad ah loo ilaaliyaa?

Gudbinta Cabashada

Waaladiinta, masuulada, masuusalada sharciga, daryeel bixiyayaasha koriyaha, daryeelayaasha qaraabada, codsadayasha ama bixiyayaasha ee qofka weyn ee la kormeeray ee ku nool diyaarinada, iyo carruurta la dhaxgalay hay'ada oo ujeedo walbo ee la xiriirto shaqada hay'ada waxaay helayaan xaquuqda lagu sheegayo walaacyada la xiriiro isdhaxgalkaaga. Xalinta cabashada ama walaaca waxay qaadan kartaa qaabab kala duwan: la shaqeynta kooxda adeega, agaasimaha la xiriiro; ama dhinaca cabashada. Haddii walaacyadaada aanan la xalin adiga oo la isticmaalayo qalabyadaan, cabashada waa la gudbin karaa.

Cabashad waa cabasho rasmi ah ee la xiriirto adeegyada ama la'aantooda. Gudbinta cabashada waa inay waqtiyesnaantaa. Cabashada lama gudbin karo wax ka dambeeyo **maalmaha kaleendarka sadexaad** dhacdada kadib, ama barashada dhacdada.

1. Markii xafiiska Xaquuqaha Macmiilka helo oo ansixiyo codsiga cabashada, waxaa loo dirayaa agaasimaha waaxda ku haboon. Wakiilka ka imaanayo xafiiska Xaquuqaha Macmiilka waxay ka qeybgali karaan mid ka mid ah kulamada xiggo xiliga codsiga ee cabashada ama waaxda maamulaha. Waa inay u suurtogashaa inay kala kulmaan ama kala hadlaan cabashadaada agaasimaha **maalmaha kaleendarka sadexaad** ee lahaanshaha cabasho la gudbiyay. Agaasimaha wuu kula soo xirirrayaa si ay u dajiyaan kulan. Jawaabta qoran ee agaasimaha waa in adiga laguugu soo diraa gudaha **maalmaha kaleendarka sadexaad** kadib markii ay heleen cabashadaada.

2. Haddii jawaabta agaasimaha aanan lagu qancin, la xiriir xafiiska Xaquuqaha Macmiilka ee gudaha **maalmaha kaleendarka sadexaad** ee helitaanka jawaabtaas. Cabashadaada waxaa kadib lagu hagaajinayaa Ku xigeenka Agaasimaha ama wakiilka. Markii cabashada lagu gudbiyo heerkaan, waa inay kuu suurtogashaa inaad kala kulantid ama kala hadashid Ku xigeenka Agaasimaha ama wakiilka ee gudaha **maalmaha kaleendarka sadexaad**. Ku xigeenka Agaasimaha ama wakiilka wuu kula soo xirirrayaa si ay u dajiyaan kulan. Jawaabta qoran ee Ku xigeenka Agaasimaha ama wakiilka waa in adiga laguugu soo diraa gudaha **maalmaha kaleendarka sadexaad** kadib markii ay heleen cabashadaada. .

3. Haddii jawaabta Ku xigeenka Agaasimaha ama wakiilka uusan xalin cabashadaada, la xiriir xafiiska Xaquuqaha Macmiilka iyo **maalmaha kaleendar sadexaad** ee jawaabtaas. Cabashaada waxaa kadib lagu aadinayaa Agaasimaha Guud ee Adeegyada carruurta Gobolka Franklin. Markii cabashada lagu gudbiyo, waa inay kuu suurtogashaa inaad kala kulantid ama kala hadashid Agaasimaha Fullinta ee gudaha **maalmaha kaleendarka sadexaad**. Agaasimaha Fullinta wuu kula soo xirirrayaa si ay u dajiyaan kulan. Jawaabta qoran ee Agaasimaha Fullinta waa in adiga laguugu soo diraa **gudaha maalmaha kaleendarka** sadexaad kadib markii ay heleen cabashadaada. Go'aanka Agaasimaha Fullinta waa daaweynta ugu dambeyso ee gudaha Adeegyada Carruurta Gobolka Franklin.

Buuxinta Racfaanka

Racfaanka waxaa lagu gudbiyay shaqsiga coda hay'ada u aragtay inay tahay cadeyn sheegi karto ama dambiilaha la tilmaamay ee xadgudubka ama dayacaada canuga baaritaanka kadib. Kaliya dambiilaha (racfaan qaataha) ayaa xareyn karo tayada wargelinta. Racfaan qaataha waa inuu xareeyaa waqti aanan ka dambeynin **maalmaha kaleendarka sadexaad** ee xiggo dirista natiijada sharaxaada. Ma jiraan racfaan la wadi karo illaa dhammaan dacwadaha ee dambiga ku jiro ama maxkamada dhaliinta ee la xiriirto natiijada baaritaanka la dhameystiro. Markii dhammaan garsoorida la xiriirto natiijada la dhameystiro, racfaan qaataha waa inuu ogeysiiyaa Xafiiska oo aanan ka dambeynin **maalmaha kaleendarka sadexaad** ee xiggo xalinta arimaha garsoorka la xiriiro.

1. Markii xafiiska Xaquuqaha Macmiilka helo oo ansixiyo codsiga racfaanka sharaxaada, waxaa loo dirayaa agaasimaha ee waaxda qaadashada iyo baaritaanka. Racfaan qaatahaan ayaa la soo xiriirayo balanta la soo bandhigayo dacwadooda ee maamulida qaadashada. racfaan qaataha waa inuu diyaar u ahaadaa inuu la kulmo gduaha **maalmaha kaleendarka sadexaad** ee gudbinta racfaanka. Racfaan qaataha waxaa laga yaabaa inuu keeno qareenka oo ka marqaati kaco cida siin karto warbixinta la xiriirto. Warqada jawaabta qoran waxaa loo soo dirayaa racfaan qaataha ee maamulaha qaadashada ee gudaha **maalmaha kaleendarka sadexaad**.

2. Haddii jawaabta maamulaha aysan xalin racfaanka, racfaan qaataha wuxuu la soo xiriiri karaa xafiiska Xaquuqaha Macmiilka ee aanana ka dambeynin **maalmaha kaleendarka sadexaad** ee helaha jawaabtaas si loo codsado maqalka sharaxaada racfaanka. Racfaanka waxaa loo soo ditrayaa sarkaalka dhageysiga maamulka. Sarkaalka dhageysiga si toos ah uga qeybgalo baaritaanka ama ogolaanshaha sharaxaada dacwada. raMarkii la codado, racfaan qaataha waa inuu diyaar u ahaadaa inuu la kulmo gduaha **maalmaha kaleendarka sadexaad**. Racfaan qaataha waa inuu soo ogeysiiyaa Xafiiska xili hore ee hoyga gaarka ah ee loo baahanyahay. Racfaan qaataha waxaa laga yaabaa inuu keeno qareenka oo ka marqaati kaco cida siin karto marqaatiga la xiriirto. Dhageysiga waxaa lagu balamainayaa gudaha **maalmaha kaleendarka sadexaad** kadib helida Xafiiska. Dhageysiga racfaanka waxaa loo balamiyaa hal saac iyo cod ahaan ayaa loo duubayaa. Dhammaan xisbiyada ku marqaati kacayo dhaarta. Sarkaalka maqalka ayaa ku gudbinayo wargelinta qoran **maalmaha kaleendarka sadexaad** ee dhageysiga racfaanka. Go'aanka sarkaalka dhageysiga ww daaweynta ugu dambeyso ee gudaha Adeegyada Carruurta Gobolka Franklin.

***QORAALKA**: Dhageysiga ma ahan dacwadaha garsoorka iyo sidaas, sharciyada cadeynta ma quseyso. Diiwaanka Adeegyada Carruurta ee baaritanaka wuxuu ahaadaa mid qarsoodi ah oo sharci ahaan oo looma siideynayo ama lala wadaagayo racfaan qaataha ka hor, inta lagu jiro ama kadib dhageysiga.*

Intaa waxaa dheer cabashada Adeegyada Carruurta iyo nidaamka cabashada, Waaxda Ohio ee Shaqooyinka iyo Adeegyada Qoyska ayaa masuul ka ah hubinta in hay'adaha dhammaan adeega carruurta gobolka u hogaansamaan sharciyada gobolka. Waxaad kala xiriiri kartaa adiga oo wacayo Waaxda Ohio ee Shaqada iyo Adeegyada Qoyska, taleefon bilaash ah ee 866-886-3537 Dooqa 4.

Dhaqaala celinta sheegashooyinka Adeegyada Carruurta ee adeega ku socdo carruurta sida waafaqsan barnaamijyada faderaalka iyo gobolka oo waxaa looga baahanyahay sida waafaqsan sharciga inay ku siiso adeegyada u xilsaarida Faderaalka iyo Gobolka.

Haddii aaminsantahay in laguugu takooray sababaha jinsiyadaada, midibka, asalka dhalashada, kartida jirka ama maskaxda, jinsiga, ama haddii kale la xiriiro takoorida waafqasan barnaamij walba, adeega ama faa'idada ay ansixiyeen ama ay bixiyeen Adeegyada Carruurta Gobolka Franklin waxaad la xiriiri kartaa mid walba ee adeegyada xiggo:

- Adeegyada Carruurta Gobolka Franklin, Xiriiryaha Xaquuqaha Rayidka (CRC) waa taqasus qaabilaada cabashooyinka la xiriiro takoorida. CRC waxay ku caawin kartaa oo ku siin kartaa jaheynta ee walaacyada ku lugleh xaquuqaha rayidka. CRC waxay ku taalaa 855 West Mound St, Columbus, OH, 43223, iyo waxaa lagala xiriir karaa 614.275.2621;

- Adeega Xaquuqaha Sharciga Ohio, 8 E. Long St, 5th Floor, Columbus, Ohio 43215-2999, taleefonka bilaashka ah ee gobolka oo dhan (codka): 800-282-9181, taleefonka bilaashka ah ee gobolka oo dhan (T.T.Y.): 800.858.3542, Taleefonka: 614.466.7264; T.T.Y.: 614.728.2553, Fakiska: 614.644.1888; iyo

- Xafiiska Xaquuqaha Rayidka, Waaxda Mareykanka. ee Adeegyada Caafimaadka iyo Aadanaha, 200 Independence Ave, S.W., Rm. 509F, HHH Bldg., Washington, D.C. 20201, taleefonka bilaashka ah ee qadka TDD: 800.537.7697

Haddii aad dareentid inaad xaq u leedahay adeegyada aanan la gaarsiinin waxaad sidoo kale u gudbin kartaa cabashada dhoor hay'adood ee walba oo ay ku jiraan, laakin kama xadidna:

Gobolka La taliyaha Ohio, Guddiga iyo Guddiga Daaweynta Guurka iyo Qoyska Cilmi
77 South High Street, dabaqa 24aad,
Columbus, Ohio 43215
614 .466.0912

Shaqaalaha Bulshada Gobolka ee Ohio nafsiga,
77 South High Street, Suite 1830
Columbus, Ohio 43215
614-466-8808

Qamriga, iyo Balwada Daroogada iyo Maskaxda ee Caafimaadka (ADAMH) Adeegyada
447 E. Broad St., Columbus, OH 43215
614.224.1057

Guddiga Kalkaalinta Gobolka Ohio
17 S. High St., Suite 400,
Columbus, Ohio 43215
614.466.3947

Sarkaalka Xaquuqda Macmiilka wuxuu ku caawin karaa jaheynta walaacaaga.

Haddii FCCS ay adiga kula shaqeyneyso iyo qoyskaaga markii dhibaato timaado…

Haddii dhibaato **adiga ku saameyso** iyo qoyskaaga oo u baahantahay dabagalka degdega ee qoyskaaga ee ka imaanayo gurigaaga ama goobta, fadlan ogeysii FCCS isla markaas 614-229-7100. Fadlan u diyaar garow inaad la wadaagtid inta badan warbixinta ee suurtogalka ah si ay nooga caawiso cida aad tahay iyo halka aad ku noolaaneysid.

Haddii dhibaatada **ay sameyso bulshada oo dhan**, fadlan ka warhaay warbaahinta deegaanka oo xiriirada ka imaanayo FCCS.

Haddii dhibaatada **ay saameyso booqashada** ee carruurtaada ama haddii booqashadaada ay tahay mid maxkamada amartay, fadlan na ogeysii sida ay kuula shaqeyneyso inaad ku joogteysid in la soo dhaxgalo inta lagu jiro waqtigaan adag.

Dhacdada cimilada qabowga ah, go'aanka lagu joojinayo booqashada iyo gaadiidka waxay ku dhaceysaa Nidaamka Heerka Degdega Qabowga. Booqashada waala joojinayaa marka ay jirto Heerka 2 ama 3 Degdega Qabowga ee quseeyo:

- Gobolka Franklin
- Gobolka canuga deganyahay
- Gobolka halka booqashada ay ka dhaceyso
- Gobol walba gaadiidka waxaa looga baahanyahay inuu ku safro dhinaca

Degdegaan, fadlan kala xiriir Taageerada Bopoqashada 614-229-7001 inta lagu jiro degdetgaan cimilada. Dadaalada macquulka ah waxaa lagu sameynayaa si ay u sameyso booqashooyin walba ee la joojiyay markii cimilada ogolaato.

Xiriirada

Magaca: _____

Ciwaanka: _____

Caasimada, Gobolka, Zip-ka: _____

Taleefonka/I-meelka: _____

Magaca: _____

Ciwaanka: _____

Caasimada, Gobolka, Zip-ka: _____

Taleefonka/I-meelka: _____

Magaca: _____

Ciwaanka: _____

Caasimada, Gobolka, Zip-ka: _____

Taleefonka/I-meelka: _____

Magaca: _____

Ciwaanka: _____

Caasimada, Gobolka, Zip-ka: _____

Taleefonka/I-meelka: _____

Xiriirada

Magaca: _____

Ciwaanka: _____

Caasimada, Gobolka, Zip-ka: _____

Taleefonka/I-meelka: _____

Magaca: _____

Ciwaanka: _____

Caasimada, Gobolka, Zip-ka: _____

Taleefonka/I-meelka: _____

Magaca: _____

Ciwaanka: _____

Caasimada, Gobolka, Zip-ka: _____

Taleefonka/I-meelka: _____

Magaca: _____

Ciwaanka: _____

Caasimada, Gobolka, Zip-ka: _____

Taleefonka/I-meelka: _____

Qoraalda

Qoraalda

Dhinaca iskaashiga qoysaska iyo bulshadooda, waxaan u doodnaa badbaadada, joogtada iyo fayo qabka ee canug walba aan ugu adeegno qaabka sharfo qoyska iyo dhaqanka.

Gobolka Franklin
Adegyada Carruurta

855 West Mound Street
Columbus, Ohio 43223-2208
614.275.2571
614.275.2755 (Fakis)
www.childrenservices.franklincountyohio.gov/

"Carruurta lagu Illaalinayo Xoojinta Qoysaska"

Waxaa daabacay Adeegyada Carruurta Gobolka Franklin
Xafiiska Xaquuqaha Macmiilka
CS-Consumer Rights Book–Somali (Rev. 4-2017)